

Sygn. akt V CSK 395/15

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa E. S.A. w W.

przeciwko I. T.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 stycznia 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 17 lutego 2015 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 lipca 2014 r. Sąd Okręgowy we W. utrzymał w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym, zasądzający od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 148 969,88 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu na podstawie wypełnionego weksla in blanco.

W wyniku apelacji pozwanej Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 17 lutego 2015 r. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił nakaz zapłaty i zasądził od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 145 069,88 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17 sierpnia 2010 r. do dnia zapłaty i kosztami procesu w kwocie 5 480 zł, oddalił powództwo i apelację w pozostałej części i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

W skardze kasacyjnej obejmującej wyrok Sądu drugiej instancji w części uwzględniającej powództwo w kwocie 145 069,88 zł oraz oddalającą apelację

pozwanej i orzekającej o kosztach postępowania apelacyjnego, pozwana, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazała na występujące trzy przesłanki w tym zakresie: po pierwsze skarga jest oczywiście uzasadniona do stwierdzenia czego wystarcza sama lektura uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego, w którym Sąd nie tylko nie uzasadnił orzeczenia uwzględniającego apelację lecz wbrew sentencji wyroku uznał apelację w całości za nieuzasadnioną. Ponadto jedynie pozornie odniósł się do zarzutów apelacji i nie rozpoznał istoty sporu.

Po drugie skarżąca stwierdziła, że w sprawie ujawniły się bardzo istotne zagadnienia prawa wekslowego, które do dnia dzisiejszego nie znalazły przekonujących i w pełni uzasadnionych wypowiedzi doktryny i orzecznictwa Sądu Najwyższego. Wobec tego rozpoznanie zarzutów skargi kasacyjnej, rozważenie jej argumentacji i wypowiedzenie się przez Sąd Najwyższy w kwestii problemów opisanych w uzasadnieniu leży w interesie wymiaru sprawiedliwości i uczestników obrotu gospodarczego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., skarga kasacyjna, oprócz wymagań przewidzianych w par.1 tego przepisu, powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie.

Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, wymagania konstrukcyjne skargi kasacyjnej przewidziane w art. 398⁴ § 1, w tym między innymi przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie oraz wymaganie konstrukcyjne przewidziane w art. 398⁴ § 2, są odrębnymi wymaganiami formalnymi, których nie można utożsamiać. Służą bowiem innym celom i są przedmiotem odrębnej oceny Sądu Najwyższego na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i argumenty podane w jego uzasadnieniu Sąd Najwyższy bada na wstępnym etapie tzw. przedsądu, gdy w oparciu o przesłanki art. 398⁹ § 1 k.p.c. ocenia, czy skarga kasacyjna powinna być przyjęta do merytorycznego rozpoznania. Na tym etapie nie może natomiast badać podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, które mogą stanowić przedmiot jego oceny dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, a więc

po uznaniu, na etapie przedsądu, że argumenty zawarte w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zasługują na uwzględnienie. Z tych przyczyn skarżący obowiązany jest przedstawić w odrębnych jednostkach redakcyjnych skargi kasacyjnej wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie oraz przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie i to również wtedy, gdy argumentacja jest w niektórych kwestiach taka sama w obu przypadkach. Obowiązkiem skarżącego jest więc przedstawienie odrębnego wyводу prawnego zawierającego wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie przytaczające argumenty mające na celu wykazanie istnienia w sprawie przynajmniej jednej z przesłanek przedsądu przewidzianych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz odrębnego wyводу prawnego wskazującego podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2001 r. IV CZ 26/01, z dnia 18 marca 2015 r. III CSK 412/14 i z dnia 26 marca 2015 r. IV CSK 577/14, niepubl.).

Pozwana w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przedstawiła uzasadnienie tylko jednej przesłanki przedsądu: oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Natomiast w kwestii powołanej przesłanki przedsądu w postaci występującego istotnego zagadnienia prawnego odwołała się do uzasadnienia podstaw kasacyjnych, co jak wskazano wyżej, jest niedopuszczalne i nieskuteczne.

W tej sytuacji ocenie Sądu Najwyższego w ramach przedsądu podlega jedynie twierdzenie skarżącej o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, a więc przesłanka przedsądu przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W tym zakresie niewątpliwie skarżąca ma rację, że uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego dotknięte jest oczywistym brakiem, bowiem nie zawiera wyjaśnienia ani żadnego odniesienia się do tej części wyroku, w której, w wyniku częściowego uwzględnienia apelacji pozwanej, Sąd Apelacyjny zmienił częściowo wyrok Sądu pierwszej instancji i oddalił powództwo ponad zasądzoną kwotę 145 069,88 zł, a więc oddalił powództwo co do kwoty 3 900 zł.

Jednakże powyższe oczywiste uchybienie Sądu drugiej instancji nie może być podstawą przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej pozwanej, bowiem skarga nie dotyczy tej części wyroku, w której uchybienie to wystąpiło. Skarga kasacyjna pozwanej obejmuje bowiem jedynie tę część wyroku Sądu Apelacyjnego, w której Sąd ten zasądził od pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 145 069,88 zł, a zatem wskazane wyżej uchybienie Sądu Apelacyjnego nie ma znaczenia na etapie postępowania kasacyjnego.

Wskazując zaś na inne uchybienia Sądu drugiej instancji skarżąca nie wykazała, że mają one charakter oczywisty, a więc kwalifikowany. Jak wielokrotnie stwierdzał Sąd Najwyższy, przesłanka przedsądu przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. jest spełniona, jeżeli skarżący w stosownym wywodzie prawnym wykaże, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa, zapadł w drugiej instancji wyrok oczywiście wadliwy (porównaj między innymi postanowienia z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 34/01, OSNP 2004/6/100, z dnia 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004/3/49 i z dnia 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07, niepubl.).

Pozwana nie wykazała tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, bowiem w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie wskazała żadnych naruszonych przez Sąd drugiej instancji przepisów prawa ani nie przedstawiła argumentów uzasadniających ocenę, że opisane uchybienia Sądu miały charakter elementarny i oczywisty i spowodowały wydanie oczywiście wadliwego wyroku.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

